

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ**

Τηλ. 2310 997158 e-mail: press@auth.gr
Κτίριο Διοίκησης «Κ. Καραθεοδωρή» ΑΠΘ, Τ.Κ. 541 24, Θεσσαλονίκη

[f @Aristoteleio](https://www.facebook.com/Aristoteleio) [i @auth_university_thessaloniki](https://www.instagram.com/auth_university_thessaloniki) [x @Auth_University](https://www.x.com/Auth_University)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

**Νέα επιστημονική έρευνα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου
αποκαλύπτει τη γενετική ποικιλότητα και τη φαρμακευτική αξία του
ΐταμου στην Ελλάδα**

Θεσσαλονίκη, 1/4/2026

Μια νέα επιστημονική έρευνα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου αποκαλύπτει τη γενετική ποικιλότητα και τη φαρμακευτική αξία του ίταμου στην Ελλάδα. Πρόκειται για ένα σπάνιο δέντρο των ελληνικών βουνών που μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη αντικαρκινικών φαρμάκων.

Η επιστημονική ομάδα, υπό τον συντονισμό του Καθηγητή του Εργαστηρίου Δασικής Γενετικής του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου **Φίλιππου Α. Αραβανόπουλου**, εντόπισε σημαντικούς πληθυσμούς του ευρωπαϊκού ίταμου (*Taxus baccata*) στην Ελλάδα, ως πολύτιμες φυσικές πηγές ουσιών που χρησιμοποιούνται σε ευρέως διαδεδομένα αντικαρκινικά φάρμακα.

Έρευνα σε τρία ορεινά οικοσυστήματα της Βόρειας Ελλάδας

Η επιστημονική ομάδα του Αριστοτελείου εξέτασε τρεις περιφερειακούς (ως προς την εξάπλωση του είδους στην Ευρώπη) πληθυσμούς ίταμου στη βόρεια Ελλάδα, στα όρη Χολομώντας, Όλυμπος και Βούρινος, προκειμένου να αξιολογήσει τη γενετική ποικιλότητα, τη χημιοποικιλότητα και τα επιγενετικά χαρακτηριστικά τους. Οι ταξάνες -φυσικές χημικές ενώσεις που παράγονται από τα δέντρα του ίταμου - αποτελούν βασικά συστατικά φαρμάκων όπως η **πακλιταξέλη (Taxol)**, η οποία χρησιμοποιείται για τη θεραπεία διαφόρων μορφών καρκίνου.

Πρώτη ολοκληρωμένη αξιολόγηση ελληνικών πληθυσμών ΐταμου

Είναι η **πρώτη φορά που ελληνικοί πληθυσμοί ίταμου αξιολογούνται** με αυτή τη σύνθετη προσέγγιση. Τα αποτελέσματα έδειξαν **σημαντικές διαφορές μεταξύ των πληθυσμών ως προς την ποσότητα των αντικαρκινικών ταξανών που παράγουν, καθώς και αξιοσημείωτες εποχικές μεταβολές στις συγκεντρώσεις τους**. Από όλες τις ταξάνες που μελετήθηκαν, η ένωση 10-δεακετυλοβακατίνη III -μια σημαντική πρόδρομη ένωση για την ημι-συνθετική παραγωγή της πακλιταξέλης- βρέθηκε να είναι η πιο άφθονη ταξάνη στις βελόνες των δέντρων, με τα υψηλότερα επίπεδα να καταγράφονται στον πληθυσμό του Ολύμπου.

Οι αναλύσεις αποκάλυψαν **σημαντική γενετική ποικιλότητα** και σαφή γενετική διαφοροποίηση μεταξύ των πληθυσμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι **οι ελληνικοί πληθυσμοί αποτελούν πολύτιμες δεξαμενές γενετικού υλικού**. Παράλληλα, εντοπίστηκαν **αξιοσημείωτα επίπεδα μεθυλίωσης του DNA** – ενός επιγενετικού μηχανισμού που συνδέεται με την προσαρμογή στο περιβάλλον και υποδηλώνει το **δυναμικό των δέντρων αυτών σε συνθήκες ισχυρής κλιματικής μεταβολής**.

Προοπτικές αξιοποίησης της έρευνας και ανάγκη προστασίας του Ίταμου στην Ελλάδα

Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη **δυνατότητα ανάπτυξης προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης** που θα βασίζονται στον εντοπισμό και τον κλωνικό πολλαπλασιασμό δέντρων με **υψηλή παραγωγή ταξανών**, διατηρώντας παράλληλα τη γενετική ποικιλότητα των πληθυσμών. Ταυτόχρονα, η μελέτη υπογραμμίζει την **επείγουσα ανάγκη προστασίας των εναπομεινάντων πληθυσμών ίταμου στην Ελλάδα**, οι οποίοι είναι σπάνιοι και κατακερματισμένοι, συχνά με λιγότερα από 50 άτομα.

Οι ερευνητές προτείνουν την επέκταση των προστατευόμενων περιοχών που περιλαμβάνουν τα μικρά δάση ίταμου, τη **δημιουργία μονάδων προστασίας γενετικών πόρων**, την **παρακολούθηση της γενετικής ποικιλότητας**, την απαγόρευση υλοτομίας, τη ρύθμιση της βόσκησης και την ανάπτυξη προγραμμάτων διατήρησης γενετικών πόρων εκτός του φυσικού περιβάλλοντος, χρησιμοποιώντας υλικό από πολλαπλούς πληθυσμούς ώστε να διασφαλιστεί η προστασία αυτού του πολύτιμου φυσικού πόρου.

Διεθνής δημοσίευση σε έγκριτο επιστημονικό περιοδικό

Στην έρευνα η οποία υλοποιήθηκε στο Εργαστήριο Δασικής Γενετικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και χρηματοδοτήθηκε από εθνικούς πόρους (Πρόγραμμα ΕΣΠΑ), συμμετείχαν, επίσης, ο ΕΛΓΟ-Δήμητρα και το ιταλικό ερευνητικό ινστιτούτο Fondazione Edmund Mach.

Τα πλήρη αποτελέσματα της εκτενούς έρευνας δημοσιεύτηκαν πρόσφατα στο έγκριτο διεθνές επιστημονικό περιοδικό PLOS One: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0324582>.

Επισυνάπτεται φωτογραφία.

Με την παράκληση να δημοσιευθεί ή να μεταδοθεί